

Handläggare
Christina Koistinen
Telefon: 0850812196

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
26 november 2020

Skrivelse från (V) angående orosanmälningar

Svar på skrivelse från Charlotte Lilja Pittuco (V)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag att bereda en skrivelse från Charlotte Lilja Pittuco (V) gällande orosanmälningar. Författaren till skrivelsen vill ha en djupgående analys av utveckling och konsekvenser av ökningen.

Förvaltningens analys av en ökning av antal orosanmälningar är framförallt att det ger en indikation på att socialtjänsten når allt fler barn, ungdomar och deras föräldrar som av olika skäl kan behöva samhällets stöd och hjälp. Ökningen är något förvaltningens ser både lokalt i Stockholms stad men också regionalt och nationellt. Att andra samhällsaktörer, huvudmän och privatpersoner agerar vid signaler att ett barn kan fara illa och som kan föranleda socialtjänstens insatser beror på en rad olika faktorer och åtgärder över tid.

Förvaltningen har ännu inte en helhetsbild av hur pandemin har påverkat antalet *nya* orosanmälningar och därför kan inga djupa analyser göras i nuläget. Dock har antalet orosanmälningar gällande barn och ungdomar som *redan har* en pågående kontakt med förvaltningen ökat. Det är i dagsläget svårt att avgöra och dra slutsatser om hur stadsdelens barn, ungdomar och deras vårdnadshavare har påverkats eller kommer att påverkas av pandemin, både på kort och lång sikt. Detta behöver förvaltningen analysera och återkomma om när det finns mer data att tillgå och möjlighet att se på situationen ur ett helhetsperspektiv.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd gav den 28 maj 2020 stadsdelsförvaltningen i uppdrag att bereda en skrivelse från Charlotte Lilja Pittuco (V) gällande orosanmälningar till

stadsdelsförvaltningen. Skrivelsens författare vill få en mer djupgående analys av utvecklingen kring ökningen av orosanmälningar och vad det får för konsekvenser för förvaltningens arbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsdelsdirektörens stab i samverkan med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 16 november och i rådet för funktionshindersfrågor den 17 november 2020.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen följer utvecklingen noggrant för att uppmärksamma eventuella förändringar av de orosanmälningar gällande barn och ungdomar som inkommer till myndigheten. Vid en jämförelse mellan 2019 och 2020 har antalet anmälningar under perioden januari-september ökat med 46 procent. Av dessa avser ca 14 procent orosanmälningar gällande barn som *inte* har kontakt med socialtjänsten. Resterande har sedan tidigare en pågående kontakt och är aktuella för utredning eller insatser inom förvaltningen.

Det är för tidigt att utröna huruvida den 14 procent ökningen kan vara kopplad till pågående pandemi eller om den följer den ökning som förvaltningen sett under de senaste åren. Förvaltningens bedömning är att en mer djupgående analys kan påbörjas efter årsskiftet därför att en mängd faktorer behöver belysas i såväl stadsdelen som Stockholms stad som helhet.

Det finns svårigheter att löpande inhämta data ur det befintliga sociala system staden använder som ger underlag för att kunna göra djupgående analyser. Socialförvaltningen sammanställer årligen statistik och analyser i en rapport som är ett viktigt komplement till de uppgifter som stadsdelarna själva har tillgång till, vilket möjliggör mer omfattande analyser. Ett nytt socialt system är under utveckling som kommer att ge bättre förutsättningar att ta fram statistik som i större utsträckning möter det behov som finns.

När det gäller förändring av personalstyrka och arbetssätt har förvaltningen stegvis ökat antal tjänster på såväl mottagningsfunktionen som i utredningsgrupperna. Det finns idag även samordnare i vissa grupper som tillsammans med biträdande enhetschefer stöttar socialsekreterare i det dagliga arbetet. Det minskade antalet ensamkommande barn har i viss mån även gett möjlighet att omfördela resurser. I perioder av hög arbetsbelastning eller under rekryteringstid har förvaltningen anlitat upphandlade

bemanningsföretag. Förvaltningen är angelägen om att följa arbetsmiljön för medarbetarna utifrån en ökad arbetsbelastning och söker nya digitala och innovativa arbetsätt som kan underlätta.

Över tid har förvaltningen implementerat nya metoder och arbetsätt i syfte att ge stöd och utveckla arbetet. Verksamheterna har bland annat infört Signs of safety, som är ett säkerhetsorienterat, samarbetsstyrt och styrkebaserat arbetsätt som idag är vedertaget inom många kommuner i landet. Fokus är att göra barn, föräldrar och nätverk involverade och delaktiga i den oro som finns för barnet/ungdomen. Genomförda brukarundersökningar visar ett gott resultat kopplat till detta arbetsätt. Förvaltningen har även utrustat besöksrum med digitala förutsättningar att dokumentera direkt under mötet vilket medför transparens gentemot brukarna och sparar tid för socialsekreteraren i dokumentationsförfarandet och frigör på så vis tid.

Genom det närvaroteam som förvaltningen nu driver tillsammans med grundskolan fångas elever med en problematisk skolfrånvaro upp i ett tidigt skede. Förvaltningens fältassistenter har ett brett kontaktnät och besöker skolor löpande, vilket är ett viktigt preventivt arbete som ständigt utvecklas och följer förändringar i ungdomsgrupperingar.

Förvaltningens analys gällande att antal orosanmälningar ökar är att det framförallt ger en indikation på att socialtjänsten når allt fler barn, ungdomar och deras föräldrar som av olika skäl kan behöva samhällets stöd och insatser. Ökningen är något förvaltningen ser både lokalt i Stockholms stad men också regionalt och nationellt. Att andra samhällsaktörer och huvudmän agerar vid signaler att ett barn kan fara illa och som kan föranleda socialtjänstens insatser beror på en rad olika faktorer bland annat följande:

- skarp skrivning gällande anmälningsplikt för vissa yrkesgrupper att anmäla oro vid misstanke om att ett barn kan fara illa.
- barnperspektivet har stärkts, exempelvis genom att när ett barn har bevittnat våld ska detta anmälas till socialtjänsten.
- socialtjänsten har förstärkt och utvecklat sitt samarbete med andra huvudmän, bland annat polis och skola genom återkommande utbildningsinsatser, samverkansöverenskommelser, gemensamma handlingsplaner med mera som ger effekt och medför att fler barn och ungdomar som riskerar att fara illa uppmärksammas.

Detta sammantaget ger socialtjänsten möjlighet att fånga upp fler barn och ungdomar i ett tidigare skede.

Andelen anmälningar från polisen gällande ungdomar som är misstänkta för brott har ökat. Anmälningarna rör exempelvis snatteri, stöld, olaga hot, skadegörelse och narkotikarelaterade brott. I den samverkansöverenskommelse som gjorts med lokalpolis och grundskola är fokusområden ungdomar i risk för missbruk och kriminalitet där arbetsgrupperna under hösten har formerats. Utifrån uppdraget att socialtjänsten inom 48 timmar ska kalla barn/ungdomar tillsammans med föräldrar för ett samtal då det föreligger en misstanke om att den unge begått ett brott, har sociala avdelningen under hösten startat ett 48-timmarsteam vars uppdrag är att skapa en struktur för och genomföra denna uppgift.

Jämställdhetsanalys

Av de anmälningar som kommit till förvaltningen hittills under 2020 avser cirka 45 procent flickor och 55 procent pojkar. Det finns skillnader gällande kön i de vanligaste anmälningsorsakerna, främst missbruk och kriminalitet hos tonårspojkar och psykisk ohälsa hos tonårsflickor. Enligt socialtjänstrapporten följer denna könsfördelning staden i stort. De mest frekventa anmälningsorsakerna när det gäller yngre barn är psykisk ohälsa, missbruk hos förälder och våld mot barn (denna statistik finns inte könsuppdelad). Skillnader i anmälningsorsak och kön blir tydligare med stigande ålder.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef

Bilaga

Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-11-09
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2020-11-09